

ARAŞTIRMA MAKALESİ

**Yabancı Öğrencilerin Muhasebe Eğitimi Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi ile
Tespiti: Sakarya Üniversitesi Örneği**

Doç. Dr. Şule YILDIZ, Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesi, Sakarya, e-posta: kasapoglu@sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4630-0637>

Khal Mohammad SHARIFI, Yüksek Lisans Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, İşletme Enstitüsü, Sakarya, e-posta: khal.m.sharifi2018@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-2017>

Öz

Çalışmada, Sakarya Üniversitesinde farklı lisans seviyelerinde muhasebe eğitimi alan yabancı uyruklu öğrencilere kelime ilişkilendirme testi ile anket uygulanmıştır. Bu doğrultuda hem öğrencilerin aldıkları zorunlu muhasebe derslerine hem de genel anlamda muhasebe eğitimine yönelik algılarını ölçmek için 7 farklı anahtar kelime kullanılmıştır. Kullanılan anahtar kelimeler sırasıyla, “muhasebe eğitimi”, “muhasebeci”, “dönemsonu işlemleri”, “şirketler muhasebesi”, “maliyet muhasebesi”, “yönetim muhasebesi” ve “muhasebe denetimi”dir. Öğrencilerin genel olarak muhasebe eğitimi ve muhasebe derslerine ilişkin görüşleri, mevcut eğitim durumu hakkında tespitler yapılmasını sağlayarak, muhasebe eğitimindeki eksikliklerin belirlenmesini, gerekli tedbirlerin alınmasını ve varsa olumsuz algıların giderilmesi için çözüm yollarının araştırılmasını kolaylaştıracaktır. Araştırma sonucunda, öğrenci algısının ölçüldüğü yedi kavram için en çok tekrar edilen kelimeler, sırayla; “hesap, kasa, para, bilanço”; “hesap, para, çalışkan, iş”; bilanço, mizan, hesap kapatma, değerlendirme”; “sermaye, şirket, kuruluş”; “maliyet tespiti, maliyet denetimi, gider denetimi, üretim”; karar verme, planlama, analiz”, “denetim, uygunluk, kanıt toplama, hesap verme” dir. Öğrencilerin muhasebe eğitiminde en zorlandıkları nokta dil problemidir. Bununla birlikte, genel olarak öğrencilerin muhasebe eğitimi, muhasebeci ve muhasebe derslerine yönelik algıları olumludur, öğrenciler tüm kavramların önem ve gerekliliğinin farkındadır. Öğrencilerin tamamına yakını aldıkları muhasebe eğitiminden memnundur ve yüz yüze eğitimi uzaktan eğitime tercih etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Muhasebe, Muhasebe Eğitimi, Yabancı Öğrenciler, Muhasebe Algısı, Kelime İlişkilendirme Testi.

Makale Gönderme Tarihi: 30.11.2021

Makale Kabul Tarihi: 02.02.2022

Önerilen Atf:

Yıldız, Ş. ve Sharifi, K. M. (2022). Yabancı Öğrencilerin Muhasebe Eğitimi Algılarının Kelime İlişkilendirme Testi ile Tespiti: Sakarya Üniversitesi Örneği, *Sosyal, Beşerî ve İdari Bilimler Dergisi*, 5(2): 114-134.

**Journal of Social, Humanities and
Administrative Sciences**

2022, 5(2): 114-134. DOI:10.26677/TR1010.2022.924

ISSN: 2667-422X Dergi web sayfası: www.sobibder.org

RESEARCH PAPER

Determination of Accounting Education Perceptions of Foreign Students with Word Association Test: Sakarya University Example

Associate Prof. Dr. Şule YILDIZ, Sakarya University, Faculty of Management, Sakarya, e-mail: kasapoglu@sakarya.edu.tr

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4630-0637>

Khal Mohammad SHARIFI, MSc. Student, Sakarya University, Business Institute, Sakarya, e-mail: khal.m.sharifi2018@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3519-2017>

Abstract

In the study, a questionnaire with word association test was applied to foreign students studying accounting at different undergraduate levels at Sakarya University. In this direction, 7 different keywords were used to measure students' perceptions of both compulsory accounting courses and accounting education in general. The keywords used are respectively "accounting training", "accountant", "end of period transactions", "company accounting", "cost accounting", "management accounting" and "accounting auditing". Students' opinions on accounting education and accounting courses in general will make it easier to determine the deficiencies in accounting education, to take necessary precautions, and to search for solutions to eliminate negative perceptions, if any, by providing determinations about the current education situation. As a result of the research, the most repeated words for the seven concepts in which student perception was measured, in order; "account, safe, money, balance sheet"; "calculation, money, hardworking, work"; balance sheet, trial balance, closing of accounts, valuation"; "capital, company, establishment"; "cost determination, cost control, expense control, production"; decision making, planning, analysis", "auditing, compliance, evidence collection, accountability". The most difficult point for students in accounting education is the language problem. However, in general, students' perceptions of accounting education, accountant and accounting courses are positive, and students are aware of the importance and necessity of all concepts. Almost all of the students are satisfied with the accounting education they receive and they prefer face-to-face education to distance education.

Keywords: Accounting, Accounting Education, Foreign Students, Accounting Perception, Word Association Test

Received: 30.11.2021

Accepted: 02.02.2022

Suggested Citation:

Yıldız, Ş. and Sharifi, K. M. (2022). Determination of Accounting Education Perceptions of Foreign Students with Word Association Test: Sakarya University Example, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 5(2): 114-134.

GİRİŞ

Muhasebe eğitiminde anlamlı ve kalıcı öğrenmenin yollarından biri öğrencilerin derslere ilişkin istek ve ilgilerinin artırılmasıdır. Öğrenci görüşleri anket, mülakat, kavram haritaları veya metaforlar aracılığıyla incelenebileceği gibi bir diğer yöntem kelime ilişkilendirme testi (KİT) uygulamasıdır. KİT, bilişsel yapıdaki kavram kelimeler arasındaki ilişkileri anlayabilmek için kullanılan en eski yöntemlerden biridir (Bahar ve Hansell, 2000; Bozyiğit ve Kaya, 2017; Kurt, 2013). Bu yöntemle öğrencilerin ilgili anahtar kavrama ilişkin algıları belirlenebilmekte (Ay, 2011:1571); anahtar kavrama ilişkin durum analiz edilmekte, öğrencilerin genel konuya ilişkin düşünceleri tespit edilmektedir. Yöntemin amaçlarından biri de öğrencilerin hangi kelimeleri düşüncelerinde canlandırdığının genel tespitinin yapılmasıdır (Çardak, 2009:140).

KİT, katılımcının bilincinde belirli olay ve olguya karşı oluşan bilgi ve ilişkinin anlam ve yeterlilik düzeyini tespiti için çalışan ölçme ve değerlendirme yöntemidir (Işıklı, Taşdere ve Göz, 2011). Özatalı ve Bahar (2010)'ın tanımına göre KİT, bilişsel yapıdaki kavramlar ile zihindeki bilgi ile ilgili ağız gözlemini sağlayan, hafızadaki kavramlar arası ilişkilerin anlamlılığını ve yeterliliğini belirleyen ölçme ve değerlendirme yöntemlerinden biridir. KİT, anahtar kavram ile cevap kelimeler arasındaki ilişkilerin analizinde en sık kullanılan tekniklerden biri olarak kabul edilmektedir (Ekici ve Kurt, 2014:274).

KİT, öğrencilerin aldıkları muhasebe eğitimine, bu eğitimin gerektirdiği temel muhasebe derslerine ve öğrenciler için gelecekte önemli bir meslek seçeneği olan muhasebecilik mesleğine olan bakış açılarını ve algılarını anlamada bir veri kaynağı olarak kullanılabilir.

Muhasebe eğitiminde diğer pek çok faktör yanında, sürecin etkinliğini ve kalıcı öğrenmeyi zorlaştıran konulardan biri öğrencilerin olumsuz algılarıdır. Muhasebe eğitiminin gerektirdiği dersler, sadece profesyonel meslek mensubu olma amacı taşıyan öğrenciler için değil, özel veya kamu sektöründe farklı seviyelerde görev alacak öğrenciler için de gerekli bilgi ve beceriyi sağlamaktadır. Öğrencilerin derslerdeki başarısının ve derslere olan ilgilerinin artırılması; varsa olumsuz algılarının giderilmesi için öncelikle muhasebe dersleri, muhasebe mesleği ve muhasebe eğitimine yönelik algıların tespiti gerekmektedir. Çalışmanın bir diğer önemi ise pandemi döneminde yürütülmüş olmasıdır. Covid-19 pandemisi öğretim üyeleri ve öğrencileri eğitim sürecinin yürütülmesi ve değerlendirilmesi noktasında farklı şekillerde etkilemiş, bu noktada da sözkonusu paydaş görüşlerinin incelenmesi önem kazanmıştır. Çalışmanın diğer bir katkısı ise, yabancı öğrencilere yönelik yapılmış olmasıdır. Türkiye, yabancı uyruklu öğrenci eğitimi konusunda özellikle Türk Cumhuriyetleri, Arap ve Afrika ülkelerinden yoğun talep almakta ve çoğunlukla bu ülke vatandaşları öğrenciler üniversitemizi tercih etmektedir (Akyurt, 2020:56). Eldeki verilere göre, 2017/18 akademik yılında, Türkiye'deki uluslararası öğrencilerin sayısı 125.030 olarak tahmin edilmektedir. Yabancı uyruklu öğrencilerin geldiği coğrafi bölgelerde Ortadoğu %31, Türk Cumhuriyetleri %30, Afrika %13 ve Asya %10 civarında paya sahiptir. Batı Avrupa, Balkanlar ve Doğu Avrupa birlikte %13,5 oranında paya sahiptir (Toprak vd., 2019). Türkiye'de eğitim alıp mezun olan uluslararası öğrenciler, ülkeler arası kültürel ve ekonomik işbirliğinin sürdürülmesinde önemli bir köprü vazifesi görmektedir. Tüm bu sebeplerden dolayı bu çalışmanın ilgili literatüre önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu doğrultuda, çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan yabancı uyruklu öğrencilerin genel olarak aldıkları muhasebe eğitimine ve muhasebe derslerine yönelik algılarını tespit etmektir. Bu amaçla 2020-2021 öğretim yılında Sakarya Üniversitesi İşletme ve Siyasal Bilgiler Fakülteleri İşletme ve İktisat bölümlerinde kayıtlı ve genel muhasebe dersini alan toplam 49 yabancı uyruklu öğrenciye anket uygulanmıştır. Uygulanan KİT ile öğrencilerin muhasebe eğitimi, muhasebeci ve muhasebe dersleri kavramlarına ilişkin ilk akla gelen cevap kelimeler elde edilmiş; uygulama

verileri frekans, yüzde ve içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir. Yine her bir anahtar kelime için kavram ağı haritası çıkarılmıştır.

Daha önce öğrencilerin muhasebe eğitimine yönelik algılarının KİT ile tespitine yönelik bir çalışmaya rastlanmamıştır. Konunun yabancı öğrenciler özelinde ele alınması, üniversitelerde giderek artan yabancı uyruklu öğrenci sayısı düşünüldüğünde; muhasebe eğitimine yönelik algının ve bu algıyı oluşturan temel yapının tespitinin, muhasebe eğitimini seçmekteki bilinç düzeyi, yetersiz kalınan noktaların belirlenmesi ve çözüm yollarının araştırılması açısından yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Böylece daha nitelikli bir muhasebe eğitimi verilmesi noktasında katkı sağlanacaktır. Çalışmada öncelikle literatür taraması yapılmış, daha sonra elde edilen veriler değerlendirilmiş, son olarak sonuç ve önerilere yer verilmiştir.

LİTERATÜR TARAMASI

KİT son yıllarda sosyal bilimlerin farklı alanlarında farklı kavramlar için (eğitim: Timur vd.2020 (fen); Gökbaş, 2016, (matematik); Atabek Yiğit, 2016 (kimya); Güneş ve Gözüm, 2013 (biyoloji); Kaya ve Taşdere,2016, (Türkçe); Işıklı, Taşdere ve Göz, 2011 (tarih); turizm: Keskin ve Örgün, 2015; Keskin, Örgün ve Akbulut, 2017; Akyurt, 2020; Onat ve Keskin, 2019) sıklıkla veri toplama aracı olarak kullanılmaktadır. Ancak muhasebe eğitimine yönelik KİT'in kullanıldığı bir çalışmaya rastlanmamıştır. Literatürde muhasebe kavramı, muhasebe eğitimi veya muhasebe derslerine yönelik öğrenci bakış açılarının farklı yöntemlerle incelendiği çalışmalar aşağıdaki gibidir:

Apak (2021), çalışmasında öğrencilerin muhasebe kariyeri tercihine yön veren motivasyonları tespit etmeye çalışmıştır. Sonuçlara göre, öğrencilerin çoğunluğu muhasebe kariyeri yapmaya isteklidir. Bu öğrencilerin öncelikli motivasyonları “iyi ve düzenli gelir, kendi işini yapma, saygın ve prestijli bir meslek olması, her zaman geçerli bir meslek” dir.

Duman vd. (2021), meslek yüksekokulu öğrencilerinin muhasebe dersini öğrenme konusunda geliştirdikleri tutumları ortaya koymak için anket uygulamışlardır. Uygulama sonucunda öğrencilerin muhasebe derslerini öğrenme konusunda cinsiyet, program ve sınıf olarak farklı tutumlar geliştirdikleri tespit edilmiştir.

Apak (2020), muhasebe derslerine yönelik tutumların tespiti için önlisans öğrencilerine anket uygulamıştır. Sonuçta, öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik tutumlarının olumlu yönde olduğu görülmüştür.

Sekizsu ve Coşkun Arslan (2020), metaforlar yardımıyla öğrencilerin muhasebe kavramına ilişkin algılarını tespit etmeye çalışmışlardır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin en sık kullandıkları metaforların, siyah, bilgisayar, arı, nar, kış, kaktüs, puzzle, yaprak sarması, Bülent Ersoy ve Sylvester Stallone olduğu görülmüştür.

Fidan ve Ağırbaş (2020), çalışmalarında renk, mevsim, oyun, hayvan, besin ve eşya metaforları aracılığıyla genel muhasebe dersi alan öğrencilerin muhasebeye yönelik algılarını incelemişlerdir.

Hidayat (2020), çalışmasında, Pamulang Üniversitesi muhasebe bölümünde covid-19 karantina sırasında öğrencilerin e-öğrenme kullanımına ilişkin algı ve motivasyonlarını anket yöntemi ile incelemiştir. Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin e-öğrenme kullanımına ilişkin algıları ve ilgileri orta düzeydedir.

Akın ve Ay (2019), öğrencilerin muhasebe eğitimine yönelik algılarını metaforlar kanalıyla inceledikleri çalışmada, en çok tekrarlanan metaforların “Hayat (10), Matematik (7), Su (4),

Yapboz (3), Bulmaca çözmek, (2), Bulmaca (2), İhtiyaç (2), Bina (2) ve Tarla (2)" olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Kurnaz ve Eyceyurt Batır (2019), genel muhasebe dersine yönelik öğrenci algılarını metaforlar kanalıyla incelemişlerdir. Sonuçta, "zor, sıkıcı ve karmaşık bir ders olarak muhasebe", "gerekli, faydalı, önemli bir ders olarak muhasebe" ve "dikkat ve çok çalışma gerektiren bir ders olarak muhasebe" başlıca öğrenci algıları olarak tespit edilmiştir.

Akpınar ve Yıldız (2018), muhasebe kavramına yönelik öğrenci algılarını metaforlar yardımıyla araştırmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin en fazla kullandıkları metaforlar sırayla "siyah, aslan (kaplan), sebze türü, kış, saklambaç, kaktüs ve hesap makinesi" olarak tespit edilmiştir.

Akpınar ve Yıldız (2017), sosyal paylaşım sitelerinden biri olan Ekşi Sözlükteki yorumlar aracılığıyla muhasebe ve muhasebeci kavramına yönelik algıyı ölçmeye çalışmışlardır. Çalışma sonucunda, muhasebenin öğrenciler tarafından anlaşılmasında güçlük çekildiği ve bu yüzden öğrencilerin muhasebe sürecine ve mesleğine karşı önyargılı olduğu tespit edilmiştir.

Gör (2017), öğrencilerin finansal muhasebe dersine ilişkin algılarını belirleyen faktörleri ele aldıkları çalışmada, demografik özelliklerin muhasebe algısını etkilediği sonucuna ulaşmıştır.

Aksu ve Oral (2017), öğrencilerin muhasebe derslerine ilişkin başarı ve algı durumlarını incelemişlerdir. Anket yönteminin kullanıldığı çalışmada cinsiyet ile muhasebe algısı arasında istatistiksel olarak anlamlı fark tespit edilmiştir. Ayrıca derslerin zorluğu algısı ile bölümler arasında farklılıklar olduğu bulunmuştur.

Coşkun, Kır ve Özbay (2017), öğrencilerin muhasebe eğitiminden beklentilerini ve muhasebe eğitimine ilişkin görüşlerini incelenmişlerdir. Çalışmada öğrencilerin okuduğu sınıf ile beklentileri arasında fark olduğu tespit edilmiş; cinsiyet, tercih sırası ve lise türü ile beklenti arasında anlamlı bir fark belirlenememiştir.

Güler vd. (2016), muhasebe eğitimi alan öğrencilerin "muhasebeci" kavramına ilişkin algılarını metaforlar kanalıyla belirlemeye çalışmıştır. Araştırma sonucunda, öğrenciler tarafından en fazla kullanılan metaforların parasal kavramlar oldukları tespit edilmiştir.

Yıldırım (2015), genel muhasebe dersine yönelik bakış açısını hukuk fakültesi öğrencileri özelinde araştırmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin cinsiyete göre kariyer, ödül, başarı, zaman, merak veya zevkli, motivasyon, zor, eğitici, bilgi, sıkıcı puan ortalamaları arasında bir farklılık tespit edilememiştir.

Özbek (2015), farklı eğitim programındaki öğrencilerin muhasebeye yönelik algılarını ölçmüş, sonuçta öğrencilerin muhasebe dersinin olması gerekliliğine ilişkin farkındalık seviyesinin yüksek olduğu ve derse karşı istekli oldukları görülmüştür.

Erol ve Demirel Utku (2015), öğrencilerin genel muhasebe dersine ilişkin dönem başı ve sonu algılarındaki farklılaşmayı ölçmüşlerdir. Sonuçta, öğrencilerin dönem sonundaki derse yönelik algı ve bakış açısının dönem başına göre daha pozitif olduğu tespit edilmiştir.

Ertuğrul ve Özdemir (2014), öğrencilerin muhasebe dersine yönelik algılarını ölçtükleri çalışmada, öğrenci tutumları "Gereksiz, Sıkıcı ve Angarya", "Gereklilik", "İstekli ve Arzulu", "Amaçsızlık" ve "İsteksizlik" olmak üzere 5 grupta toplanmıştır.

Gökgöz ve Dizkırıcı (2013), çalışmalarında muhasebe algısını metaforlar yoluyla ölçmeye çalışmışlar, muhasebeye yönelik en fazla kullanılan metaforların hesap makinesi, matematik, terazi, puzzle ve bilmece olduğunu tespit etmişlerdir.

Gökgöz (2012), genel muhasebe dersini alan öğrencilerin metaforlar kanalıyla muhasebeci kavramına yönelik algılarını araştırmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin en sık kullandığı metaforlar hesap makinesi, matematikçi, bahçıvan, tilki ve karınca olarak belirlenmiştir.

Aygün ve Gerekan, (2012), genel muhasebe dersine ilişkin öğrenci algı ve tutumlarının, dönem sonunda dönem başına göre daha olumlu olduğunu, öğrencilerin dönem başında derse ilgisiz kaldıklarını tespit etmişlerdir.

Köse ve Gürbüz (2009), muhasebeye giriş dersi için temel konuların anlaşılması, ilgi, motivasyon, geribildirim ve değerlendirme ile ilgili öğrencilerde olumlu görüş olduğu; ancak görüşlerin değişmesi, öğretmen-öğrenci ilişkisi ve aktif öğrenmede ise negatif görüşe sahip olduğunu ifade etmişlerdir.

Özcan vd. (2009), çalışmasında muhasebe bölümü öğrencilerinin mesleğe ilişkin algı ve tutumlarını belirlemeye çalışmışlardır. Sonuçta, öğrencilerin muhasebe programından memnun oldukları, muhasebe mesleğine karşı toplumda olumlu bir algı olduğunu ve aldıkları muhasebe eğitiminin işe girmede fayda sağlayacağını düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Germanou, Hassal ve Tournas (2009), muhasebe mesleğine ilişkin muhasebe öğrencilerinin algılarını araştırdıkları çalışmada, öğrencilerin iş gereksinimi, iş çıktıları ve muhasebe çalışanlarının prestiji için muhasebe mesleğine ilişkin pozitif algılara sahip oldukları görülmüştür.

Ağca ve Zeytinoğlu (2008), çalışmalarında son sınıftaki öğrencilerin birinci sınıftakilere nazaran muhasebe mesleğine yönelik daha negatif algı ve tutumlara sahip olduklarını belirlemişlerdir.

McGoun, Bettner ve Coyne (2007), hangi metaforların finansal tablo oluşumuna yardımcı olduğunu ve bu konuda ortak bir dil varlığını incelemişlerdir. İşletmelerin finansal dilinin en çok “Mercek, Fotoğraf ve Sözcük Türetme Oyunu” olarak ifade edildiği görülmüştür.

Jones ve Fields (2001), araştırmaları sonucu genel muhasebe dersi için öğrencilerin muhasebeyi negatif olarak algıladıklarını ve derse yönelik başarısızlık ve korkaklık gibi duygular beslediklerini tespit etmişlerdir.

Geiger ve Ogilby (2000), çalışmalarında genel muhasebe dersine yönelik dönem başındaki pozitif algının dönem sonuna doğru azaldığını belirlemişlerdir.

YÖNTEM

Araştırmanın amacı, muhasebe eğitimi alan yabancı uyruklu öğrencilerin muhasebe eğitimi ve muhasebe derslerine ilişkin algılarını KİT yardımıyla incelemektir. Ülkemizde sayıları giderek artan yabancı öğrencilerin gözünde muhasebe eğitiminin incelenmesi, hem ülke olumlu imajı ve tanıtımı hem öğrencilerin sosyal uyumu hem de nitelikli ve kaliteli bir muhasebe eğitimi temini açısından önem kazanmaktadır. Çalışma sonucunda öğrencilerin muhasebe derslerine yönelik varsa olumsuz algılarının nedenlerinin incelenmesi ve özellikle yabancı uyruklu öğrencilere muhasebe dersi verilirken dikkat edilmesi gereken noktaların belirlenmesi mümkün olacaktır.

Araştırma, 2020-2021 öğretim yılının bahar döneminde Sakarya Üniversitesi, İşletme Fakültesinin İşletme bölümü ve Siyasal Bilgiler Fakültesi İktisat bölümünde genel muhasebe dersi alan yabancı uyruklu öğrencilerin 49'u ile gerçekleştirilmiştir. İlgili dönemde bölümlerde kayıtlı yabancı öğrenci sayısı 55 dir.

Araştırmada kullanılan anket formu için Akyurt (2020) ile Bucak ve Yiğit (2020) çalışmalarından yararlanılmış ve konu muhasebe alanına uyarlanmıştır. İki bölümden oluşan araştırma formu

öğrencilere çevrimiçi derste ulaştırılmıştır. İlk bölüm demografik özellikler ve muhasebe mesleğine ilişkin genel sorulardan oluşmaktadır. İkinci kısımda ise KİT ile öğrencilerin muhasebe eğitimine, muhasebeci kavramına ve aldıkları zorunlu muhasebe derslerine yönelik algıları ölçülmeye çalışılmıştır. Bu doğrultuda 7 farklı anahtar kelime kullanılmıştır. Kullanılan anahtar kelimeler sırasıyla, “muhasebe eğitimi”, “muhasebeci”, “dönemsonu işlemleri”, “şirketler muhasebesi”, “maliyet muhasebesi”, “yönetim muhasebesi” ve “muhasebe denetimi”dir. Uygulama yapılmadan önce öğrencilere uygulanacak anket ve KİT ile ilgili açıklama yapılmıştır. Her bir anahtar kavrama ilişkin ilk akla gelen düşüncelerini yazmalarını sağlayabilmek adına öğrencilere birer dakika süre verilmiştir. Her bir anahtar kelime bir tablo içinde 4 defa alt alta yazılmış böylece öğrencilerden daha fazla ilişkili kelime toplanması amaçlanmıştır (Polat, 2013: 104). Daha sonra ilgili kavram için birer cümle kurmaları istenmiştir. Demografik bilgiler için frekans ve yüzde analizi yapılmış, KİT kısmında ise frekans analizi ve kavram ağı haritası çıkarılmıştır. Öğrencilerin kurdukları cümleler ise içerik analizi yöntemiyle incelenerek belli başlı kategorilere ayrılmıştır.

Aşağıda uygulanan anket örneğinin ilk kısmına yer verilmiştir:

Aşağıdaki kavramları gördüğünüzde aklınıza gelen kelimeleri yanlarındaki boşluklara yazınız. Kelimeleri yazmak için bir dakikanız vardır. Lütfen zihninizde oluşan ilk kelimeleri yazınız.	
Muhasebe Eğitimi	
Muhasebe Eğitimi	
Muhasebe Eğitimi	
Muhasebe Eğitimi	
Aşağıdaki kısma ise muhasebe eğitimi ile ilgili aklınıza gelen cümleyi yazınız.	
İlgili Cümle:	

Araştırma geçerlik ve güvenilirliğin tespitinde alandaki uzmanların belirlenen kategorilere yönelik görüşlerinden ve bu doğrultuda Miles ve Huberman'ın (1994) Güvenirlik=görüş birliği/ (görüş birliği+görüş ayrılığı)*100 formülünden faydalanılmıştır. Araştırmacı ve uzmanların fikir farklılıkları ve birlikleri doğrultusunda çalışmanın güvenilirliği %90 olarak hesaplanmıştır.

BULGULAR

Araştırmada verilerin analizinde frekans analizi, yüzdeler ve kavram ağı haritası yöntemleri kullanılmıştır. Öğrencilerin verdikleri cevaplar doğrultusunda frekans tabloları oluşturulmuştur. Böylece öğrencilerin o kavrama ilişkin kelimeleri sayılmakta, toplam ve tekrar edilen kelime sayısı belirlenmekte, anahtar kelime ile bu kelimeler arasındaki ilişki incelenebilmektedir.

Aşağıda öğrencilerin demografik özellikleri, muhasebe mesleği ve aldıkları genel muhasebe dersine yönelik bakış açlarına ilişkin frekans ve yüzdeler yer verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde, ankete katılan öğrencilerin % 28.6' sının 20 yaş altı, % 71.4'ünün 21 yaş ve üstü yaş aralığında olduğu; %47'sinin kadın, %53'ünün erkek, %73,5'nin I. öğretim, %27,5'inin II. öğretim, %42,9' unun İşletme, %57,1' inin İktisat bölümü öğrencisi olduğu görülmektedir. Katılımcıların ülkelere göre dağılımına bakıldığında, 16 ülke arasında en yüksek katılımın %14,3 ile Afganistan ve Endonezya'dan olduğu görülmektedir.

Tablo 1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	Cevap	Frekans	%
Yaş	20 yaş ve altı	14	28,6
	21 yaş ve üstü	35	71,4
	Toplam	49	100
Cinsiyet	Kadın	23	46,9
	Erkek	26	53,1
	Toplam	49	100
Öğretim Türü	I. Öğretim	36	73,5
	II. Öğretim	13	26,5
	Toplam	49	100
Bölüm	İşletme	21	42,9
	İktisat	28	57,1
	Toplam	49	100
Ülke	Afganistan	7	14,3
	Endonezya	7	14,3
	Azerbaycan	6	12,2
	Suriye	4	8,2
	Yemen	4	8,2
	Irak	3	6,1
	Somali	3	6,1
	Özbekistan	2	4,1
	Kırgızistan	3	6,1
	Moldova	2	4,1
	Ürdün	2	4,1
	Sudan	2	4,1
	Abhazya Cumhuriyeti	1	2,0
	Filistin	1	2,0
	Kamerun	1	2,0
Mali	1	2,0	

Tablo 2. Öğrencilerin Muhasebe Mesleği ve Genel Muhasebe Dersine İlişkin Genel Özellikleri

Muhasebe mesleği ile ilgili sorular		Frekans	%
Muhasebe mesleğine ilgi düzeyi	Düşük	8	16,3
	Orta	32	65,3
	Yüksek	9	18,4
Ailede meslek mensubu varlığı	Evet	9	18,4
	Hayır	40	81,6
Mezuniyet sonrası muhasebe mesleğini seçme	Evet	28	57,1
	Hayır	21	42,9
Alınan Muhasebe eğitiminden memnuniyet durumu	Evet	45	91,8
	Hayır	4	8,2
Dersin İl kez Alınıp Alınmadığı	İlk kez	35	71,4
	Alttan	14	28,6

Tablo 2'ye göre, öğrencilerin %65,3'ü muhasebeye orta, %18,4'ü yüksek derecede ilgi duymakta; %57,1'i mezuniyet sonrası muhasebe mesleğini seçmeyi düşünmektedir. Öğrencilerin %18,4'ünün ailesinde meslek mensubu vardır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%91,8) Türkiye'de aldıkları muhasebe eğitiminden memnundur. Yine öğrencilerin %71,4'ü dersi ilke kez almaktadırlar.

Aşağıdaki kısımda KİT yardımıyla öğrencilerin sırayla "muhasebe eğitimi", "muhasebeci", "dönemsonu işlemleri", "şirketler muhasebesi", "maliyet muhasebesi", "yönetim muhasebesi" ve "muhasebe denetimi" kavramlarına ilişkin verdikleri cevap kelimelerin frekans dağılımlarına yer verilecektir.

Tablo 3. "Muhasebe Eğitimi" Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Muhasebe Eğitimi Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Aktif(1)	Ekonomi(4)	Hesap Makinesi(1)	Kaynaklar(2)	Özgüven Gideren(1)	Tablo(1)
Alacak(3)	Finansal Yatırım(1)	Hesap Planı(1)	Karışık(1)	Para Yönetimi(1)	Tüccar(1)
Analiz(4)	Finans(1)	İşletme(3)	Mantık(2)	Para(9)	Varlık(4)
Alıcı(1)	Gelir(4)	İş(1)	Matematik(5)	Pasif(1)	Yevmiye Defteri(2)
Borç(5)	Gider(3)	İktisat(1)	Mali Olay(1)	Rakam(2)	Yurt İçi Satışlar(1)
Bilanço(8)	Gelir-Gider Yönetimi(2)	İlginç(1)	Meslek(2)	Sermaye(2)	Yükümlülük(1)
Bilgi(2)	Genel Yönetim Gideri(1)	Kasa(10)	Maliyet(2)	Satıcı(2)	Zarar(3)
Banka(5)	Güç(1)	Kar(4)	Mizan(1)	Sınıflandırma(3)	Zeka(1)
Cari(1)	Gelir Tablosu(1)	Kayıt(5)	Özetleme(1)	Senet(1)	Zeka Yürütme(2)
Çalışmak(1)	Hesap(19)	KDV(1)	Finansman(1)	Şirket(3)	Ticaret(2)
Düzen(1)	Hesaplamak(2)	Kanıt(1)	Veri yönetme(1)	Şeffaf(1)	Hesap Tutmak(1)
Döviz(1)	Hesap Verme(1)	Kitap(1)	Vergi(1)	Ticari Mal(3)	Defter(2)

Muhasebe Eğitimi Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı: 72

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:173

KİT'de öğrencilerden muhasebe eğitimi anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, muhasebe eğitimi konusunda tekrar edilen 173 kelime olduğu ve muhasebe eğitimi ile doğrudan bağlantılı 72 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevaplanan kelimelere göre en çok tekrar edilen kelimelerin hesap (19), kasa (10), para (9) ve bilanço (8) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların muhasebe eğitimi ile ilgili kurdukları cümleler kendi içinde "İşlevlerine Odaklanan", "Meslek Olarak Niteleyen", "Faydalarına Odaklanan", "Önemine Odaklanan", "Bilimsel Bilgiye Odaklanan", "Zorluklarına Değinen" olmak üzere 6 kategoriye ayrılmıştır. Her bir kategori için örnek cümleler aşağıda Tablo 4'te görülmektedir:

Tablo 4. Katılımcıların Muhasebe Eğitimi Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek Cümleler	
İşlevlerine Odaklanan	Muhasebe eğitimi, işletmelerin mali olaylarını toplayan, sınıflandıran, kaydeden, özetleyen ve raporlayan bir bilimi öğrenmemizi sağlar. Bir işletmedeki finans ve performansla ilgili bilgileri kaydetmeyi, toplamayı ve raporlamamızı sağlayan bir eğitimidir. Muhasebe eğitimi işletmelerin parasal kayıtlarının yapılması, sınıflandırılması, belgelenmesi ve raporlanmasını içeren bir eğitimidir. Muhasebe eğitimi işletmeyle ilgili mali verileri tespit eder, biriktirir, sınıflandırır, kaydeder, özet ve rapor haline getirir.
Meslek Olarak Niteleyen	Muhasebe eğitimi işimi kurmam için önemli. Muhasebe öğrenmek zorunludur çünkü muhasebe işi tüm kurumlarda mevcuttur. Kendi işim varsa muhasebe bilimi bana yardımcı olacaktır, çünkü karımı ve zararımı iyi bileceğim ve ona göre hareket edeceğim. Girişimci olmak istiyorsanız muhasebe eğitimi çok önemlidir. Muhasebe eğitimi mali müşavir olabilmek için gerekli bilgileri sağlar.
Faydalarına Odaklanan	Muhasebe eğitimi ortaklar için şeffaf bir kanıt sağlar. Muhasebe eğitimi işletmelerin muhasebe kayıtlarını yapmamız için gerekli bir eğitimidir. Şirket Yöneticileri muhasebe sistemine bağlı olarak şirketin ekonomik yapısı hakkında bilgi edinir ve planlama yapar. Muhasebe eğitimi hem meslek hayatımızda hem özel hayatımızda pek çok katkı sağlar. Daha disiplinli ve çalışkan olmamız gerekir. Güncel olayları takip etmemiz gerekir. Muhasebe eğitimi bize, bir işletmenin pazarda ayakta kalabilmek için girmesi ve hesaplaması gereken birçok ayrıntı olduğunu öğretir. Muhasebe eğitimi matematiksel zekamızı güçlendiren bir derstir. Hayatımızdaki maddi olguları doğru yönetmemizi sağlar.
Önemine Odaklanan	Muhasebe eğitimi muhasebe süreçlerini anlamak için gerekli bir eğitimidir. Muhasebe eğitimi işletmenin daha başarılı ilerlemesi için çok önemli bir derstir. Muhasebe, işletmenin tüm mekanizmasının doğruluğunu ve maddi istikrarını kontrol etmenin en önemli unsurudur. Bizim muhasebe ile ilgili bilgileri ayrıntılı bir şekilde öğrenmemiz ve çalışacağımız kurumun muhasebe işlemlerini yürütebilecek seviyeye gelmemiz için önemlidir. Muhasebe eğitimi işletmenin finansal disiplini için önemli bir mekanizmadır. Muhasebe eğitimi ticarete en önemli şeydir. Muhasebe eğitimi tüm bölümlerde okuyan öğrencilere faydalıdır. En iyi işletme yöneticisi, iyi düzeyde muhasebe bilmelidir.
Bilimsel Bilgiye Odaklanan	Muhasebe mantığını öğrenirken hesap, borç gibi bazı kavramların bilinmesi gerekir. Ay sonunda bir şirketin gelir ve giderlerini hesaplar. Muhasebe eğitimi, içinde doğru ve eksiksiz veri toplama gerektiren bir işdir. Muhasebe eğitimi, işletmenin mali yönetimini sağlayacak bilgilerin takip ve işlenmesini bize öğretir.
Zorluklarına Odaklanan	Çok fazla hesap var, o yüzden benim yoğunlaşacağım alan değildir. Niye okuduğumu bilmiyorum. Muhasebe eğitiminde başarmak için zeka gerekli, insanlara şirketinin kazançlı olduğunu düşündürmek için keskin zeka gereklidir. Öğrenciler ve öğretmenler muhasebeyi öğrenme ve öğretme konusunda sabırlı olmalıdır.

Tablo 5. “Muhasebeci” Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Muhasebeci Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Gözlüklü(1)	Bilgisayarlı Muhasebe(1)	Yorumlama (1)	Hesaplama(2)	İşletme(1)	Muhasebeleştirme(1)
Rutin (1)	Bilanço(1)	Vergi Hesaplayan(1)	Dürüst(2)	Sayman(1)	Zenginlik(3)
Muhafazakârlık (1)	Belge(1)	Vergi Tasarrufu(2)	Mantıklı(2)	Ticaret(1)	Detaycı(1)
Zeki(3)	Banka(3)	Planlama(1)	Düzenli(2)	Stok Takibi(1)	Sert(1)
Akıllı(2)	Çalışkan(5)	Mizan(1)	İrsaliye(1)	Güvenilir(1)	Standart Açıklayıcı(1)
Önemli(4)	Fatura(1)	Şirket(2)	Rapor(2)	Yevmiye Defteri(2)	Meslek(1)
Para(7)	Hesap Makinesi(1)	İç Karartıcı(1)	Denetim(1)	Az Konuşan(2)	Başarılı(1)
Para Ödeyen(1)	Müşavir(3)	Analitik Beceri(1)	Finansal İşlem(2)	Yorgun(2)	Kayıt(4)
Para Takibi(1)	Mali Müşavir(2)	Düzenli(1)	Bilgili(2)	Vicdanlı(1)	Yükselemeyen(2)
Para Yöneten(2)	Sorumluluk(1)	Ekonomi(1)	Disiplin(1)	İlginç(1)	Kariyer(1)
Para Hesaplayan(1)	SMMM(2)	Hesap(7)	Uzman(1)	Kasa(3)	Yönetici(2)
Hırslı(2)	İş(4)	Hesap Takibi(1)	Muhasebe Departmanı(1)	YMM(1)	Defter(1)
İşi İyi Bilen(2)	Mutabakat(1)	Hesap Tutma(1)	Problem Çözücü(1)	Ay Sonu İşlemleri(1)	Tarafsız(1)
Vergi(1)	Sabırlı(1)	Dikkatli(1)	Faydalı(1)	Kamu Kurumu(1)	Çek Senet(1)
Şehir(1)	Temiz biri (1)	Banka Çalışanı (2)	İşletme İş(1)	Borç(1)	Kayıt yapmak (2)

Muhasebeci Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı:90

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:147

KİT’de öğrencilerden muhasebeci anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda öğrencilerin, muhasebeci kavramı konusunda tekrar edilen 147 kelime olduğu ve muhasebeci ile doğrudan bağlantılı 90 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevap kelimelere bakıldığında en çok tekrar edilen kelimelerin hesap ve para (7) ve çalışkan (5) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların muhasebeci kavramı ile ilgili kurdukları cümleler “Görev ve Sorumluluklarına Odaklanan”, “Yeteneklerine Dikkat Çeken”, Kişiliğine Odaklanan”, “Önemine Odaklanan” ve “Zorluklarına Odaklanan” olmak üzere 5 kategoriye ayrılmıştır. Örnek cümleler aşağıda Tablo 6’da görülmektedir:

Tablo 6. Katılımcıların Muhasebeci Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek Cümleler	
Görev ve Sorumluluklarına Odaklanan	Şirket içi ve dışı tüm işlemleri kaydeder. Önemli yükümlülükler taşıyan bir iş adamı. Muhasebeci mali işlerden sorumludur. Hesap işleriyle uğraşır. Yıllık bilançoları ve gelir gider tablosunu hazırlanır. Kurumların finansal bilgilerini kayıtlarını tutma. Vergi gibi yasal sorumluluklarını takip etme. Muhasebeci kaydetme, sınıflandırma, özetleme işlevlerini yapar. Muhasebeci olmak büyük bir sorumluluk almak demektir. Muhasebeci işletmelerin mali işlemlerini kaydeden, mali kaynakların hareketliliklerini kaydeden bunları sınıflandıran, özetleyen, belgeleyen ve üst yöneticilere rapor eden bir meslektir. Mesleği defter tutma, mali belgeleri düzenleme vs. yararlıdır. İşletmelerin varlık ve kaynak hareketlerini sınıflandıran, kayıt altına alan, analiz edip özetleyen ve yorumlayan kişilere muhasebeci denir. Şirketlerin ihtiyaç ve istekleri doğrultusunda hareket eden ve mevzuatı çok iyi bilen muhasebeciler danışmanlık hizmeti verebilirler. Muhasebeci, muhasebe departmanlarında görev yapan, şirket politikaları ve ihtiyaçları doğrultusunda muhasebe işlemleri gerçekleştiren kişidir. Muhasebeci, bir organizasyonda muhasebeyi sürdüren bir uzmandır. Bulunduğu işletmeyi maddi açıdan yönetendir. Muhasebeciler yemin eder ve muhasebe odalarına üye olurlar.
Yeteneklerine Dikkat Çeken	Matematikte iyi olan biridir, parayı yönetme yeteneğine sahiptir. Muhasebeciler matematik zekası yüksek, çalışkan insanlardır. Entelektüel yeteneklere sahip, iyi hesap yapan, bir adım sonrasını düşünen, dikkatli olan iş kadını/adamı. Muhasebeci bireyin hep yeni fikirleri ve yetenekleri vardır. Muhasebeci her şeyi anında hesaplayabilen, karları çoğaltan, vergileri azaltan kişidir benim için.
Kişiliğine Odaklanan	Sorumluluk sahibidir. Dürüsttür. Muhasebeci olmak, kişinin çok detaycı, verimli ve hata yapmamak için dikkatli olması gerektiği anlamına gelir. Muhasebeciler genelde yorgun ve sakin olur. Hayatı düzenli bir insandır. Çevremde bulunana muhasebecilerin stresli bir insan olduklarını fark ettim. Harika bir insan. Çünkü muhakkak disiplinli bir insandır.
Önemine Odaklanan	Gurur verici bir iştir. Yetenekli muhasebeciler sayesinde işletmeler daha başarılı olabilirler. Birey, doktor kadar önemlidir, bir hata yaparsa tüm şirket düzeni yıkılır. Muhasebeci önemli ve gerekli mali nitelikli raporları sunar.
Zorluklarına Odaklanan	Muhasebeci yükselemeyen kişidir. Bir masanın arkasında oturmak, sabah 8'den akşam 4'e kadar çalışmak ve sadece sayıları hesaplamaktır.

Tablo 7. "Dönemsonu İşlemleri" Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Dönemsonu İşlemleri Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Bilanço(5)	Birikmiş Amortisman(1)	Kontrol(1)	Doğruluk(1)	Fifo(1)	İşlem(1)
Hesap Kapatma(3)	Değerleme(3)	Denetim(1)	Vergi(1)	Gider(1)	Kural(1)
Mizan(4)	K/Z Tespiti(2)	İnceleme(1)	Lifo(1)	Hesap(3)	Son(1)
Mali Tablo(1)	Zarar(1)	Planlama(1)	Kitap(1)	Alacaklar(3)	Kar(2)
Kazanç(1)	Kdv(1)	Yenileme(1)	Envanter(2)	Sayım(2)	Yürütme(1)
Reeskont(2)	Şüpheli Alacak(2)	Kasa(1)	Faiz Geliri(1)		

Dönemsonu İşlemleri Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı:34

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:55

KİT’de öğrencilerden *Dönem sonu İşlemleri* anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, *Dönem sonu İşlemleri* kavramı konusunda tekrar edilen 55 kelime olduğu ve *Dönem sonu İşlemleri* ile doğrudan bağlantılı 34 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevap kelimeler incelendiğinde en sık tekrarlanan kelimelerin bilanço (5), mizan (4) ve hesap, hesap kapatma, değerlendirme ve alacaklar (3) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların “dönem sonu işlemleri” kavramı ile ilgili kurdukları cümleler “Ders İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Odaklanan” olarak ikiye ayrılmıştır. Örnek cümleler aşağıda Tablo 8’de görülmektedir:

Tablo 8. Katılımcıların Dönem Sonu İşlemleri Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek Cümleler	
Dersin İçeriğine Odaklanan	Belli bir tarih itibarıyla işletmenin mali tablolarını hazırlamaya ve bu mali tablolardaki bilgilerin gerçekliğini ve doğruluğunu tespit etmeye yönelik işlemler olarak tanımlanmaktadır. Dönem sonu işlemleri dersi bir işletmenin yılsonunda işletmeyi kapatmak, kar/zarar belirlemek, vergi ödemek vb. için gereken işlemlerini yapabilmek için gerekli bir derstir.
Dersin Önemine Dikkat Çeken	Bu ders çok eğlenceli ve önemli, dönem sonu muhasebesinde, doğru kar zarar hesabı için tüm unsurlar dikkatlice kontrol edilmelidir. Bu ders önemli çünkü diğer muhasebe derslerini anlayabilmek için eğer kar doğru hesaplanmazsa denetimlerde zorluk yaşar işletme. Bilanço ve gelir tablosu doğru hazırlanmazsa banka ve diğer kurumlar yanıltılmış olur.

Tablo 9. “Şirketler Muhasebesi” Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Şirketler Muhasebesi Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Ortaklık(1)	Kuruluş(3)	Sermaye Hareketi(1)	Kar Zarar Dağıtımı(1)	Borçlar Kanunu(2)	Zor(1)
Şirket(4)	Kollektif Şirket(2)	Şirket Muhasebe Kayıtları(1)	Kooperatif(2)	Kasa(2)	Başlangıç(1)
Sermaye(5)	Komandit Şirket(2)	Şirket Türü(1)	TTK(2)	Firma(1)	Anonim Şirket(1)
Adi Şirket(2)	Tasfiye(2)	Kar Dağıtımı(1)	İşletme Faaliyeti(1)	Ticaret(1)	Vergi(1)
Para(1)	Güven (1)	Kaynak(1)	Pay(1)	Kredi(1)	Alışveriş(1)

Şirketler muhasebesi Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı:30

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:47

KİT’de öğrencilerden *şirketler muhasebesi* anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, *şirketler muhasebesi* kavramı konusunda tekrar edilen 47 kelime olduğu ve *şirketler muhasebesi* ile doğrudan bağlantılı 30 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevap kelimeler incelendiğinde en sık tekrarlanan kelimelerin sermaye (5), şirket (4) ve kuruluş (3) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların *şirketler muhasebesi* kavramı ile ilgili kurdukları cümleler, “Ders İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Dikkat Çeken” olarak ikiye ayrılmıştır. Örnek Cümleler aşağıda tablo 10 da görülmektedir:

Tablo 10. Katılımcıların Şirketler Muhasebesi Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek cümleler	
Ders İçeriğine Odaklanan	Şirketler muhasebesi dersinde, kollektif şirketler, şahıs şirketleri, komandit şirketler, limited şirketler, anonim şirketler, kooperatifler anlatılmaktadır. Şirketler muhasebesi dersi, şirket faaliyetlerine yönelik işlemleri, kuruluşu, sermaye hareketleri, kar/zarar dağıtımı vb. konularının şirketler açısından farklılığının teorik ve uygulamalı olarak öğrenilmesidir. Şirketlere ilişkin kuruluş, sermaye artırımı, azaltımı, kar dağıtımı, menkul kıymet ihracı, tasfiye, devir ve birleşme gibi işlemleri konu alan muhasebedir.
Dersin Önemine Dikkat çeken	Muhasebenin en önemli derslerinden biridir. Kendi şirketini kurmak için ilk izlenim bu derste edinilir. Şirketin hukuki adları gereği muhasebe işlemi şart. İyi bir şirketin muhakkak iyi bir mali raporu olmalıdır. Şirketler muhasebesi, en önemli muhasebe derslerindedir. Zira, şirketlerin kuruluşundan tasfiyesine kadar önemli işlemlerin kayıtları anlatılmaktadır. Bir şirketin mali durumlarını inceler.

Tablo 11. “Maliyet Muhasebesi” Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Maliyet Muhasebesi Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Maliyet Denetimi(4)	Maliyet Tespiti (5)	Gider Denetimi(3)	Hasılat(2)	Ofis Programları(1)	Matematik(1)
Fiyat İncelemesi(1)	Harcama(2)	Fiyatı Tespiti(2)	Denetim(1)	İşletme Giderleri Denetimi(1)	Stmm(1)
Varlık(2)	Satış(1)	Alış(2)	Satış Hesaplama(1)	Kar İnceleme(1)	Hizmet Fiyatının Tespiti(1)
Planlama(1)	Gider(2)	Nakliye(1)	Üretim(3)	Eğlenceli(2)	Şeffaflık(1)
Veri Sayma(1)					

Maliyet muhasebesi kavramıyla ilişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı:25

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:43

KİT’de öğrencilerden *maliyet muhasebesi* anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, *maliyet muhasebesi* kavramı konusunda tekrar edilen 43 kelime olduğu ve *maliyet muhasebesi* ile doğrudan bağlantılı 25 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevap olarak verilen kelimelere bakıldığında en fazla tekrar edilen kelimelerin maliyet tespiti (5), maliyet denetimi (4) ve gider denetimi (3) ve üretim (3) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların *maliyet muhasebesi* kavramı ile ilgili kurdukları cümleler “Ders İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Dikkat Çeken” olarak ikiye ayrılmıştır. Örnek cümleler aşağıda Tablo 12’de görülmektedir:

Tablo 12. Katılımcıların Maliyet Muhasebesi Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek Cümleler	
Ders İçeriğine Odaklanan	Bu muhasebe dalının diğer adı Analitik Muhasebe veya işletme muhasebesidir. Yöntemsel ve hesap verici şekilde maliyetleri hesaplamaya öğreten derstir. İşletmede üretilen mamulün maliyetinin ve fiyatının tespiti, işletme gider denetimi, fiyat kontrolü ve satış fiyatlarının saptanması konularının oluşturduğu muhasebe dalıdır. Maliyet muhasebesi işletmede üretilen mamulün maliyetinin tespiti demektir.
Dersin Önemine Dikkat Çeken	İşletmelerde muhasebe işleminde maliyet işlemi başlıca rol oynuyor. Elimizde olan para nerede ve ne miktarda yatırıldı bu derste anlarız. Yöneticiler bazı mamulleri üretilip üretilmemeye kararını maliyet bilgisine göre verirler.

Tablo 13. “Yönetim Muhasebesi” Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Yönetim Muhasebesi Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Karar Verme(6)	Sosyal Sorumluluk(1)	Üretim Maliyeti(2)	Maliyet(2)	Maliyet Sistemi(1)	Sipariş Maliyet Yöntemi(1)
Planlama(5)	Analiz(4)	Hacim(1)	Üst Yönetim(1)	Yönetici(2)	Yönetim(2)
Üretim Gideri(1)	Doğru Bilgi(1)	Anlaşılır Bilgi(1)	Muhasebe(1)	Temel Görev(1)	Raporlama(2)
Bütçe(3)	Satış Gideri(1)	Sipariş(1)	Denetleme(1)	Denetim(1)	İşletme(1)
Hesap(1)	Süreklilik(1)	Dönemsellik(1)	Kişilik(1)	Ayrıntılı Bilgi(2)	

Yönetim Muhasebesi Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı: 29

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:49

KİT’de öğrencilerden *Yönetim muhasebesi* anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, *Yönetim muhasebesi* kavramı konusunda tekrar edilen 49 kelime olduğu ve *Yönetim muhasebesi* ile doğrudan bağlantılı 29 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevap olarak verilen kelimeler incelendiğinde en sık tekrar edilen kelimelerin karar verme (6), planlama (5) ve analiz (4) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların *Yönetim muhasebesi* kavramı ile ilgili kurdukları cümleler “Ders İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Dikkat Çeken” olarak ikiye ayrılmıştır. Örnek cümleler aşağıda Tablo 14’de görülmektedir:

Tablo 14. Katılımcıların Yönetim Muhasebesi Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek cümleler	
Dersin İçeriğine Odaklanan	Yöneticileri daha çok ilgilendiren, yöneticilerin analiz ve yorum yapabilme yeteneğini geliştiren bir ders. Yönetim muhasebesi farklı kademelerdeki yöneticilerinin alacakları kararlarda ihtiyaç duyduğu ayrıntılı bilgileri sağlayan muhasebe dalıdır. İşletmelerde üretilen mamul ya da hizmet fiyat tespiti, satış fiyatının belirlenmesi konusunu ele alan muhasebe dalıdır. Yönetim muhasebesi dersi, işletmede geçmişten gelen sonuçlar ile gelecekte olması beklenen olayların tarafsız verilerini sağlayan bir muhasebe türüdür. Maliyet Hacim İlişkilerinin Saptanması ana konusudur. Mali planlarını denetliyor.
Dersin Önemine Dikkat Çeken	Ders çok önemli, çünkü daha önceki muhasebe derslerinde edindiğimiz bilgileri kullanarak geleceğe yönelik analiz yapmamızı sağlar. Yöneticilere alacakları kararlarda yol gösteren önemli konuları içeren bir derstir. Muhasebe bilgilerinin zamanında ve doğru sunulmasını sağlar. Muhasebe bilgilerinin anlaşılır olmasını sağlar.

Tablo 15. “Muhasebe Denetimi” Kavramı İçin Kelime İlişkilendirme Testi Frekans Tablosu

Muhasebe Denetimi Kavramıyla İlişki Kelimeler					
Hesap Vermek(3)	Uygunluk(4)	Denetim(4)	Uygunluk Denetimi(5)	Kanıt Toplayan(3)	Kanıtları Değerlendiren(2)
Araştırma(2)	İnceleme(5)	Mali Tablo(2)	Bilgi(2)	Faaliyet(2)	Yönetici(2)
Planlama(1)	Kalite(1)	Sistemik Süreç(1)	Faaliyet Denetimi(2)	Tarafsızlık(2)	Politika(2)
Teklif(1)	İpucu(2)	Sonuç(2)			

Muhasebe Denetimi Kavramıyla İlişkilendirilen Toplam Kelime Sayısı: 21

Elde Edilen Kelimelerin Tekrar Edilme Sayısı:50

KİT’de öğrencilerden *muhasabe denetimi* anahtar kavramına ilişkin 4 cevap yazmaları istenmiştir. Frekans analizi sonucunda, *muhasabe denetimi* kavramı konusunda tekrar edilen 50 kelime olduğu ve *muhasabe denetimi* ile doğrudan bağlantılı 21 kelimenin olduğu belirlenmiştir. Cevaplanan kelimelere göre en fazla tekrarlanan kelimelerin uygunluk denetimi, inceleme (5), denetim, uygunluk(4) ve kanıt toplama, hesap verme(3) olduğu görülmektedir.

Katılımcıların *muhasabe denetimi* kavramı ile ilgili kurdukları cümleler “Ders İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Dikkat Çeken” olarak ikiye ayrılmıştır. Örnek cümleler aşağıda Tablo16’da görülmektedir:

Tablo 16. Katılımcıların Muhasebe Denetimi Kavramına İlişkin Cümleleri

Örnek cümleler	
Dersin İçeriğine Odaklanan	İşletmenin ekonomik faaliyetlerine ve olaylarına kullanıcılarına raporlanmasına ilişkin derstir. Derste ticari faaliyetler ile ilgili olayların önceden saptanmış ölçütlere uygunluk derecesini araştırılır. Muhasebe Denetimi Dersi, ekonomik olaylara ilişkin iddiaların önceden belirlenmiş ölçülere uygunluğunu araştırır bir derstir. Elde edilen sonuçların ilgili kişilere aktarılması için tarafsızca kanıt toplayıp değerleyen sistematik bir süreçtir. Mali durumlarının son durumunu ortaya koyar. Tüm muhasabe türleri tarafından üretilen mali bilgilerin, istenen amaçları yerine getirebilmesi için gerekli denetimi sağlar.
Dersin Önemine Dikkat Çeken	Ders işletmenin doğru vergi ödemesi için çok önemlidir. Muhasebe bilgisini kullanacak kişilere doğru bilgi sunumu için önem arz eder.

Yabancı uyruklu öğrencilerin genel olarak muhasabe eğitiminde zorlandıkları konulara ilişkin verdikleri cevaplar incelendiğinde aşağıda başlıklar halinde verilen sonuçlara ulaşılmıştır:

- * Öğrenciler derslerde özellikle dil sorunu yaşadıklarını, bu yüzden bazı kavramları anlamakta güçlük çektiklerini söylemişlerdir.
- * Anlamada en çok zorlanılan konular, düzenleyici hesaplar, hisse senetleri, ticari mal alış-satış iadeleri, FİFO-LİFO, KDV, yansıtma hesaplarının işleyişidir. Bu konularda daha fazla örnek uygulama yapılması istenmektedir.
- * Öğrenciler Tek Düzen Hesap Planını anlamakta güçlük çektiklerini, kendi ülkelerindeki muhasabe sistemi ile Türkiye’deki sisteminin farklı olduğunu, çok fazla kod olduğunu,

hesap kavramını ve işleyiş kurallarının mantığını anlamada zorlandıklarını ifade etmişlerdir.

- * Yine öğrenciler okuldaki eğitim ile işletmelerdeki uygulama arasındaki farklılıkların giderilmesi için muhasebe paket programlarının öğretilmesi gerektiğini düşünmektedirler. Öğrenciler hocalardan ekstra duyarlık beklediklerini ve özel rehberlik uygulaması olabileceğini ifade etmişlerdir.
- * Öğrenciler özellikle pandemi döneminde psikolojik olarak derslere odaklanmada, iletişim, derslere erişim ve anlaşılmayan konuları sormakta sorunlar yaşadıklarını, muhasebe derslerinin sıkıcı olduğunu, uzaktan eğitimin dikkat dağınıklığı, boş vermişlik ve üşengeçliğe neden olduğunu, test sınavı yerine klasik sınavı tercih edeceklerini söylemişlerdir. Bununla birlikte bazı öğrenciler uzaktan eğitimde ders kayıtlarının tekrar izlenme olanağının özellikle dil sorununu çözmede ve kelimeleri çevirmede fırsat oluşturduğu için çok iyi olduğunu düşünmektedirler. Yine öğrencilere gelecek dönemlerde muhasebe eğitimini yüz yüze mi çevrimiçi mi almayı tercih ettikleri sorulmuş, öğrencilerin %18 i uzaktan eğitimi tercih ederken çoğunluğu (%82) yüz yüze eğitimin daha verimli olduğunu ifade etmişlerdir.

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın amacı, yabancı uyruklu öğrencilerin muhasebe eğitimi ve muhasebe derslerine yönelik görüşlerinin ve yaşadıkları sorunların tespitidir. Bu amaçla, Sakarya Üniversitesi İşletme ve İktisat bölümlerinde genel muhasebe dersini alan 49 öğrenciye KİT uygulanmıştır. KİT’de yer alan kavramlar sırayla “muhasebe eğitimi”, “muhasebeci”, “dönem sonu işlemleri”, “şirketler muhasebesi”, “maliyet muhasebesi”, “yönetim muhasebesi” ve “muhasebe denetimi”dir. Öğrencilerden her bir anahtar kelime için akıllarına ilk gelen 4 kelimeyi ve örnek bir cümle yazmaları istenmiştir. Öğrencilerden gelen cevaplar doğrultusunda örnek cümleler kendi içinde “İşlevlerine Odaklan”, “Meslek Olarak Niteleyen”, “Faydalarına Odaklanan”, “Önemine Odaklanan”, “Bilimsel Bilgiye Odaklanan”, “Zorluklarına Değinen” gibi kategorilere ayrılmıştır.

Sonuçlar analiz edildiğinde, her bir anahtar kelime için en çok tekrarlanan kelimeler sırayla; “muhasebe eğitimi” için “hesap(19), kasa(10), para(9), bilanço(8)”; “muhasebeci” kavramı için “hesap(7), para(7), çalışkan(5)”; “dönem sonu işlemleri” için “bilanço(5), mizan(4), hesap (3), hesap kapatma(3), değerlendirme(3), alacak(3)”; “şirketler muhasebesi” için “sermaye(5), şirket(4), kuruluş(3)”; “maliyet muhasebesi” için “maliyet tespiti(5), maliyet denetimi(4), gider denetimi(3), üretim(3)”; “yönetim muhasebesi” için “karar verme(6), planlama(5), analiz(4)” ve “muhasebe denetimi” anahtar kelimesi içinse “uygunluk denetimi(5), inceleme(5), denetim(4), uygunluk(4), kanıt toplama(3), hesap verme(3)” dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin her bir anahtar kavramla doğrudan ilgili kelimeleri; kavramlara yönelik algıların yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin her anahtar kelime için kavramları ilişkilendirmede sorun yaşamadıkları görülmüştür. Bir diğer ifade ile öğrencilerin ilgili dersler için kazanımları istenilen şekilde kazandığı söylenebilir.

Yine, öğrencilerin her bir kavram için yazdıkları cümleler incelendiğinde muhasebe eğitimi için verilen cevaplar “İşlevlerine Odaklan”, “Meslek Olarak Niteleyen”, “Faydalarına Odaklanan”, “Önemine Odaklanan”, “Bilimsel Bilgiye Odaklanan”, “Zorluklarına Değinen” şeklinde 6 kategoriye ayrılmıştır. Katılımcıların muhasebeci kavramı ile ilgili kurdukları cümleler cümleler “Görev ve Sorumluluklarına Odaklanan”, “Yeteneklerine Dikkat Çeken”, Kişiliğine Odaklanan”, “Önemine Odaklanan” ve “Zorluklarına Odaklanan” olmak üzere 5 kategoriye ayrılmıştır. Diğer anahtar kelimeler olan “dönem sonu işlemleri”, “şirketler muhasebesi”, “maliyet muhasebesi”, “yönetim muhasebesi” ve “muhasebe denetimi” için katılımcıların verdikleri cevaplar “Ders

İçeriğine Odaklanan” ve “Dersin Önemine Dikkat Çeken” olarak iki gruba ayrılmıştır. Her bir kavram için Öğrenciler tarafından kurulan cümlelerin daha çok olumlu anlam içerdiği görülmüştür. Yani öğrenciler muhasebe eğitiminin ve muhasebe derslerinin öneminin farkındadırlar ve tüm kavramları pozitif yönlü algılamaktadırlar. Öğrencilerin muhasebe mesleği ve dersine ilişkin verdikleri cevaplar da bu sonucu desteklemektedir. Çünkü anketin ilk kısmındaki verilere bakıldığında öğrencilerin %96’sının alınan muhasebe eğitiminden memnun olduğu, %58’inin ileride muhasebe mesleğini seçmeyi düşündüğü görülmektedir. Yalnızca öğrencilerin çok az kısmı muhasebe ve muhasebeci kavramlarının zorluklarına dikkat çeken cevapları ile biraz mesafeli tutum sergilemişlerdir.

Öğrencilerin genel olarak aldıkları muhasebe eğitiminde ve çevrimiçi eğitimde zorlandıkları konuların başında ise dil sorunu gelmektedir. Bu durumun konuların anlaşılmasında büyük güçlükler neden olduğunu ifade etmişlerdir. Yabancı öğrencilerin anlamakta en zorlandıkları konular düzenleyici hesaplar, hisse senetleri, ticari mal alış-satış iadeleri, FİFO-LİFO, KDV, yansıtma hesaplarının işleyişidir. Bunun yanında özellikle pandemi döneminde psikolojik olarak derslere odaklanmada sorunlar yaşadıklarını, muhasebe dersinin sıkıcı olduğunu, iletişim ve derslere erişimde sorunlar yaşadıklarını, anlaşılamayan konuları sormakta sıkıntı yaşadıklarını, uzaktan eğitimin dikkat dağınıklığı, boş vermişlik ve üşengeçliğe neden olduğunu, daha fazla rehberlik hizmetlerine ihtiyaç duyduklarını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte bazı öğrenciler uzaktan eğitimde ders kayıtlarının tekrar izlenme olanağının çok iyi olduğunu ve yeni kelimeleri çevirirken daha rahat olduklarını söylemişlerdir. Yine öğrencilerin büyük çoğunluğu (%82) gelecek dönemlerde yüz yüze muhasebe eğitimini çevrimiçi eğitime tercih etmektedirler.

Sonuç olarak, yabancı öğrencilerin muhasebe eğitimi ve muhasebe derslerine ilişkin görüş ve bakış açılarının oldukça olumlu olduğu, muhasebe eğitimi ve muhasebe derslerinin iş hayatındaki öneminin farkında oldukları, muhasebecilik mesleğini önemli bir iş fırsatı olarak gördükleri, muhasebe derslerinin içeriği ve önemini doğru şekilde kavradıkları, aldıkları muhasebe eğitiminden çok memnun oldukları görülmüştür. Az da olsa yabancı öğrencilerin muhasebe eğitimi, muhasebeci ve muhasebe derslerine yönelik olumsuz algılarının nedenlerinden bazıları, dil sorunu nedeniyle bazı muhasebe kavram ve konularını anlamada yaşanan zorluklar, öğrencilerin Türkiye’deki muhasebe sistemi ile ülkelerindeki kayıt ve raporlama sistemi arasındaki farklılıklar, pandemi dönemi nedeniyle yaşanan sıkıntılar olabilir. Bu olumsuz algıların giderilmesi için, yabancı öğrencilere yönelik oryantasyon ve ek ders uygulamalarının yapılması, muhasebe dersinin önem ve gerekliliğinin derslerde daha sık dile getirilmesi, piyasadaki muhasebe uygulamalarına yönelik teorik bilgiyi destekleyen öğrenci katılımlı çalışmaların yapılması, mesleki oda ziyaretleri, meslek mensuplarının yer aldığı organizasyonların düzenlenmesi, dersin anlaşılmasında yardımcı olacak analogi, örnek olay vb. öğretim tekniklerinin kullanılması, ders içerik ve videolarının güncellenmesi vb. yapılabilecekler arasındadır. Böylece öğrencilerin muhasebe mesleğine, muhasebe eğitime ve muhasebe derslerine olan ilgilerinin ve olumlu düşüncelerinin artırılması mümkün olabilecektir. Bu noktada, lisans eğitimi boyunca muhasebe öğrenimine yönelik olumlu tutum oluşturulması için yapılacak tüm etkinliklerin, öğretim elemanlarından üniversite yönetimine kadar muhasebe öğretim sürecindeki tüm paydaşlar tarafından desteklenmesi önemlidir.

KAYNAKÇA

Ağca, A. ve Zeytinoğlu, E. (2008). *Mevcut Muhasebe Eğitimi Değişmeli mi? Öğrencilerin Muhasebe Mesleğine Karşı Tutumları Üzerine Bir Araştırma*, XXVII. Türkiye Muhasebe Eğitimi Sempozyumu, 23-27 Nisan, Antalya, ss. 3-26.

- Akın, H. ve Ay, M. (2019). Öğrencilerin Muhasebe Öğrenmeye İlişkin Algılarının Tespitinde Metaforik Bir Yaklaşım. *Sosyal Bilimler ve Eğitim Dergisi*, 2(2), 254-274.
- Akpınar, S. ve Yıldız, Ş. (2018). Muhasebe Eğitimi Alan Öğrencilerin Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (77), 91-114.
- Akpınar, S. ve Yıldız, Ş. (2017). Sosyal Paylaşım Sitelerinde Muhasebe ve Muhasebeci Algısı: Ekşi Sözlük Üzerinden Bir Değerlendirme. Editörler: H. Kapucu, Ç.Bektur. (Ed). *Current Debates in Accounting ve Finance*, IJOPEC Publication Limited, ss. 41-63.
- Aksu, İ., ve Oral, T. (2017). Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Dersine Yönelik Algı Tutum ve Başarı Durumlarına İlişkin Bir Araştırma. *Journal of Social And Humanities Sciences Research*, 4(12), 706-717.
- Akyurt, H. (2020). Turizm Lisans Öğrencilerinin Kelime İlişkilendirme Testi Yöntemi ile Turizm Eğitimi Algılamalarının Ölçülmesi: Giresun Üniversitesi örneği. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(3), 759-774.
- Apak, İ. (2020). Ön Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Derslerine Yönelik Tutumları Üzerine Bir Araştırma. *Sosyal Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 20(40), 227-236.
- Apak, İ. (2021). Muhasebe Kariyeri Tercihi: Ön Lisans Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma, *İşletme*, 1(2), 15-28.
- Atabek Yiğit, E. (2016). Investigating Cognitive Structures in Some Basic Chemistry Concepts Via Word Association Test. *Elementary Education Online*, 15(4), 1385-1398.
- Ay, M. (2011). Conceptual Frameworks of University Students Regarding Accounting. *African Journal of Business Management*, 5(5), 1570-1577.
- Aygün, D.ve Gerekan, B. (2012). Muhasebe Dersini İlk Defa Alan Öğrencilerin Derse Yönelik Algılarının Tespiti: Karşılaştırmalı Bir Alan Araştırması, *Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, 18, 48-62.
- Bahar, M., and Hansell, M. H. (2000). The Relationship Between Some Psychological Factors and Their Effect on The Performance of Grid Questions and Word Association Tests, *Educational Psychology: An International Journal of Experimental Educational Psychology*, 20(3), 349-364.
- Bozyiğit, R. ve Kaya, B. (2017). Coğrafya Öğretmen Adaylarının Doğal Afetlerle İlgili Bazı Kavramlar Hakkındaki Bilişsel Yapılarının Belirlenmesi. *Marmara Coğrafya Dergisi*, 35, 55-67.
- Bucak, T. ve S. Yiğit, (2020). Otel Mutfak Çalışanlarının Mutfak Teknolojilerine Yaklaşımlarının Kelime İlişkilendirme Testi ile Değerlendirilmesi: İzmir Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 8(1), 489-500.
- Coşkun, S., Kır, A., ve Özbay, F. (2017). Meslek Yüksekokulu Muhasebe Bölümü Öğrencilerinin Muhasebe Eğitimine Bakış Açılarının ve Mesleki Eğitimden Beklentilerinin Değerlendirilmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, Özel Sayı, 314-329.
- Çardak, O. (2009). The Determination of The Knowledge Level of Science Students on Energy Flow Through a Word Association Test. *Energy Education Science and Technology*, 1(1), 139-155.
- Duman, H., Ünlü, N. A. ve Arsu, T. (2016). Ön Lisans Öğrencilerinin Muhasebe Derslerine Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi Üzerine Bir Araştırma: Aksaray Üniversitesi Ortaköy MYO Örneği, 3.Ulusal Meslek Yüksekokulları Sosyal ve Teknik Bilimler Kongresi (MESTEK 2016), 28-30 Nisan, Aydın-Türkiye, 812-827.

- Ekici, G. ve Kurt, H. (2014). Öğretmen Adaylarının Aids Kavramı Konusundaki Bilişsel Yapıları: Bağımsız kelime ilişkilendirme testi örneği. *TSA*, 18(3), 267-306.
- Erol, İ. ve Demirel Utku, B. (2015), Finansal Muhasebe Derslerinde Öğrencilerde Oluşan Kavram Yanılgılarının İncelenmesi, *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 1(4), 1307-1319.
- Ertuğrul, İ.ve Özdemir, S. (2014). Muhasebe Dersini Alan Ön Lisans ve Lisans Öğrencilerinin Derse Yönelik Tutumlarının Tespiti: Ege Bölgesinde Bir Uygulama, *Niğde Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(1), 204-214.
- Fidan, C, Ağırbaş, İ. (2020). Muş Alparslan Üniversitesi Öğrencilerinin Genel Muhasebe Algılarına Yönelik Metaforlar. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (87), 15-32.
- Geiger, Marshall A. and Ogilby, Suzanne M. (2000). The First Course in Accounting: Students' Perceptions and Their Effect on The Decision to Major in Accounting, *Journal of Accounting Education*, 18 (2), 63 - 78.
- Germanou, E. Hassall, T. and Tournas, Y. (2009). Students' Perceptions of Accounting Profession: Work Value Approach, *Asian Review of Accounting*, 17(2), 136-148.
- Gökbaş, H. (2016). Matematik Öğretmen Adaylarının Fonksiyon, Bağlantı ve İşlem ile İlgili Kavramsal Yapılarının İncelenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Gökgöz, A. and Dizkırıcı, A. S. (2013). How is Accounting Perceived in Cognitive Level? A Study Based on Metaphor, *International Journal of Education and Research*, 1(7), 1-6.
- Gökgöz, A. (2012). Determination of Perceptions About Accountants Through Metaphors: A Case of Turkey, *Interdisciplinary Journal of Contemporary Research in Business*, 4(2), 62-71.
- Gör, Y. (2017). Farklı Eğitim Programlarındaki Öğrencilerin Finansal Muhasebe Dersine İlişkin Algılarına Yönelik Bir Uygulama: Çankırı Örneği. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, Özel Sayı, 369-380.
- Güler, M.; Ağca, A. ve Boz, D. (2016). İşletme Öğrencilerinin Muhasebe Algılarının Metaforlar Yardımıyla Anlatılması, *Global Business Research Congress*, pp. 298-309.
- Güneş, H. ve Gözüm, A. İ. C. (2013). İlköğretimde İşlenen Ekoloji Konusunun 10. Sınıf Öğrencilerinin Ekosistem Ekolojisi Konusundaki Hazırbulunuşluk Düzeyleri Üzerindeki Etkisinin Saptanmasında Kelime İlişkilendirmenin Kullanılması. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(3), 252-264.
- Hidayat, A. (2020). Students' Perceptions of E-learning During Covid-19 Pandemic. *Mathema Journal*. 2(2), 34-45.
- Işıklı, M., Taşdere, A. ve Göz, N. L. (2011). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Öğretmen Adaylarının Atatürk İlkelerine Yönelik Bilişsel Yapılarının İncelenmesi. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 50-72.
- Jones, J. P. and Fields, K. T (2001). The Role of Supplemental Instruction in The First Accounting Course", *Issues in Accounting Education*, 16(4), 531-547.
- Kaya, M. F. ve Taşdere, A. (2016). İlkokul Türkçe Eğitimi İçin Alternatif Bir Ölçme Değerlendirme Tekniği: Kelime İlişkilendirme Testi (Kit). *Electronic Turkish Studies*, 11(9), 803-820.

- Keskin, E. ve Örgün, E. (2015). Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Sürdürülebilir Turizm Olgusunun Kavramsal Analizi: Ürgüp Örneği. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 3(1), 30-40.
- Keskin, E., Örgün, E. ve Akbulut, B. A. (2017). Gastronomi Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Analizi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 5(3), 255-267.
- Köse, T.ve Gürbüz, H. (2009), Muhasebeye Giriş Dersine İlişkin Görüşleri Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma: Eskişehir Osman Gazi Üniversitesi İ.İ.B.F Örneği, *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 11(4), 107-146.
- Kurnaz, E. ve Eyceyurt Batır, T. (2019). Genel Muhasebe Dersi Hakkında Üniversite Öğrencilerinin Metaforik Algıları: Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi örneği. *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 21(3), 829- 854.
- Kurt, Y. Ü. (2013). Lise Öğrencilerinin Çevre Sorunları Konusundaki Bilişsel Yapılarının ve Alternatif Kavramlarının Belirlenmesi. *Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi*, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- McGoun, E. G., Bettner, M. S. and Coyne, M. P. (2007). Pedagogic metaphors and the nature of accounting signification. *Critical Perspectives on Accounting*, 18(2), 213-230.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994), *Qualitative Data Analysis*, Thousand Oaks, CA: Sage Publications, London.
- Onat, G. ve Keskin, E. (2019). Organik Gıda Kavramının Kelime İlişkilendirme Testi Aracılığıyla Analizi. *Journal Of Tourism And Gastronomy Studies*, 7(4), 3275-3289.
- Özatlı, N. S. ve Bahar, M. (2010). Öğrencilerin Boşaltım Sistemi Konusundaki Bilişsel Yapılarının Yeni Teknikler ile Ortaya Konması. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Dergisi*, 10(2), 9-26.
- Özbek, C. Yiğit (2015). Farklı Eğitim Programlarındaki Öğrencilerin Genel Muhasebe Dersine İlişkin Algıları, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 24-34.
- Özcan, İ.; Ünal, F.; Helhel, Y. (2009). Muhasebe Programı Öğrencilerinin Cinsiyet ve Öğretim Durumunun Muhasebe Mesleğine Yönelik Tutumları ile İlişkilendirilmesi, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 41(Ocak), 170-181.
- Polat, G. (2013). 9. Sınıf Öğrencilerinin Çevreye İlişkin Bilişsel Yapılarının Kelime İlişkilendirme Test Tekniği ile Tespiti. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 7(1), 97-120.
- Sekizsu, B, Coşkun Arslan, M. (2020). Muhasebeye Metaforik Bir Bakış Açısı. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 167-186.
- Timur, B., İmer Çetin, N., Timur, S. ve Aslan, O. (2020). Kelime İlişkilendirme Testi ile Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Bilimin Doğasına İlişkin Sahip Oldukları Kavramların İncelenmesi. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 113-137.
- Toprak, M, Kolat, D., Şengül, M. ve Erdoğan, A. (2019). Türk Yükseköğreniminin Görünümü: Betimsel Bir Analiz. *Üniversite Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 113-130.
- Yıldırım, S. (2015). Genel Muhasebe Dersi Alan Öğrencilerin Derse İlişkin Beklentileri ve Başarı Durumlarının Değerlendirilmesi, *Muhasebe ve Denetime Bakış Dergisi*, 14(44), 1-14.